

OHUTUSJUHEND LIHVIMISPINGIL TÖÖTAJALE Nr 24

1. SISSEJUHATUS

Käesoleva ohutusjuhendi tutvustamine (esmajuhendamine) töötajale toimub pärast töötaja tööle vormistamist ja sissejuhatava juhendamise läbiviimist tööandja määratud pädeva isiku poolt.

Töötaja täiendjuhendamine korraldatakse alljärgnevatelt juhtudel:

- uute töötervishoiu ja tööohutuse juhendite või õigusaktide kehtestamisel või kehtivate nõuete muutumisel;
- töökorralduse muutmisel või kui tema töös on olnud kolmest kuust pikem vaheaeg;
- tehnoloogia või töövahendite vahetamisel või uuendamisel;
- töötaja ümberpaigutamisel teisele tööle või tema tööülesannete olulisel muutumisel;
- kui töötaja rikkus tööohutusnõudeid, mis põhjustas või oleks võinud põhjustada tööõnnetuse;
- tööde või tegevuse puhul, mis ei kuulu töötaja töölepinguga määratud tööde või ametikohustuste hulka;
- kui struktuuriüksuse juht või töötaja ise peab seda vajalikuks;
- kui tööinspektor peab seda vajalikuks.

Täiendjuhendamise sisu ja mahu määrab tööandja.

Töötaja sissejuhatav, esma- ja täiendjuhendamine, väljaõpe ning töötaja iseseisvale tööle lubamine registreeritakse sellekohases päevikus või andmebaasis, kuhu märgitakse:

- juhendamise või väljaõppe kuupäev ja kestus;
- juhendatava ja juhendaja ees- ja perekonnanimi ning amet;
- struktuuriüksus, kuhu töötaja tööle suunati;
- täiendjuhendamise põhjus;
- töötajale tutvustatud juhendite ja õigusaktide nimetused;
- iseseisvale tööle lubamise kuupäev.

Töötaja kinnitab juhendamist, väljaõpet ning iseseisvale tööle lubamist oma allkirjaga.

Töötaja kohustused ja õigused

Töötaja on kohustatud:

- osalema ohutu töökeskkonna loomisel, järgides töötervishoiu ja tööohutuse nõudeid;
- järgima tööandja kehtestatud töö- ja puhkeaja korraldust;
- läbima tervisekontrolli vastavalt kehtestatud korrale;
- kasutama ettenähtud isikukaitsevahendeid ning hoidma neid töökorras;
- tagama vastavalt väljaõppele ja tööandja antud juhistele, et tema töö ei ohustaks tema enda ega teiste elu ja tervist ega saastaks keskkonda;

- kohe teatama tööandjale või tema esindajale ja töökeskkonnavolinikule õnnetusjuhtumist või selle tekkimise ohust, tööõnnetusest või tööülesande täitmist takistavast tervisehäirest;
- täitma tööandja, töökeskkonnaspetsialisti, töötervishoiuarsti, tööinspektori ja töökeskkonnavoliniku töötervishoiu- ja tööohutusosalase korralduse
- kasutama töövahendeid ja ohtlikke kemikaale nõuetekohaselt;
- hoiduma omavoliliselt lahti ühendamast, muutmast või eemaldamast töövahenditele või ehitisele paigaldatud ohutusseadiseid ja kasutama neid nõuetekohaselt.

Töötajal on keelatud töötada alkoholi-, narkootilises või toksilises joobes või psühhotroopse aine olulise mõju all.

Töötajal on õigus:

- nõuda tööandjalt töötervishoiu ja tööohutuse nõuetele vastavaid töötingimusi ning ühis- ja isikukaitsevahendeid;
- saada teavet töökeskkonna ohuteguritest, töökeskkonna riskianalüüsi tulemustest, tervisekahjustuste vältimiseks rakendatavatest abinõudest, tervisekontrolli tulemustest ja tööinspektori ettekirjutusest tööandjale;
- tõsise, ähvardava või vältimatu õnnetusohu korral peatada töö ning lahkuda oma töökohalt või ohtlikult alalt;
- keelduda tööst või peatada töö, mille täitmine seab ohtu tema või teiste isikute tervise või ei võimalda täita keskkonnaohutuse nõudeid, teatades sellest viivitamata tööandjale või tema esindajale ja töökeskkonnavolinikule;
- nõuda tööandjalt arsti otsuse alusel enda üleviimist ajutiselt või alaliselt teisele tööle või oma töötingimuste ajutist kergendamist;
- nõuda enda üleviimist sobivale päevasele tööle, kui ööajal töötamine on isikule arsti otsuse alusel tervise tõttu vastunäidustatud ning tööandjal on võimalik töötajat vastavale tööle üle viia;
- saada tööst põhjustatud tervisekahjustuse eest hüvitist vastavalt Vabariigi Valitsuse kehtestatud korrale;
- pöörduda töökeskkonnavoliniku, töökeskkonnanõukogu liikmete, töötajate usaldusisiku ja asukohajärgse tööinspektori poole, kui tema arvates tööandja poolt rakendatavad abinõud ja antud vahendid ei taga töökeskkonna ohutust.

Töötaja tervisekontroll

Töötaja tervisekontroll viiakse läbi tööajal ja tööandja kulul.

Töötaja tervisekontroll algab esmase tervisekontrolliga tööle asumise esimese kuu jooksul ning edaspidi töötervishoiuarsti näidatud ajavahemiku järel, kuid mitte harvem kui üks kord 3 aasta jooksul.

Tervisekontrolli käigus täidab töötaja tervisekontrolli kaardil tervisedeklaratsiooni osa ja kinnitab andmete õigsust allkirjaga.

Töötervishoiuarst olles tutvunud tervisekontrolli alusdokumentidega ning töökohal töötaja töökeskkonna ja töökorraldusega, määrab vajalikud terviseuuringud, kaasates vajadusel eriarste.

Töötervishoiuarst kannab terviseuuringute tulemused tervisekontrolli kaardile, annab hinnangu töötaja tervises seisundile ning teeb otsuse töökeskkonna või töökorralduse töötajale sobivuse kohta.

Töötervishoiuarst teeb töötajale teatavaks tema terviseuuringute tulemused ja tervisekontrolli otsuse.

PUIDUTÖÖTLEMISEL VALITSEVAD OHUD

Õnnetusjuhtumid ja traumad:

- kukkumine kõrgusest (materjali ladustamisel jne.)
- kukkumine samal tasapinnal raskeid esemeid transportides ja tõstes
- elektrišokk, kontaktist vooluga;
- mehaanilised traumad, saaduna seadmete ja masinate pöörlevatelt osadelt;
- löikehaavad (erinevate instrumentide kasutamisel).

Tegurid, mis võivad põhjustada kutsehaigusi:

- puidutöötaja töö füüsilist pingutust nõudev, mis võib põhjustada traumasid, valusid seljas ja kätes ning muid ülekoormushaigusi;
- puidutöötlemisel eralduv tolm kahjustab silmi, nahka eriti aga hingamisteid ja kopse, põhjustades hingamisteede kroonilisi põletikke.

2. ÜLDNÕUDED

2.1. Tööülesannet tohib asuda täitma alles siis, kui selleks on teada ohutud töövõtted. Ohutusnõuete rikkumine võib põhjustada õnnetuse.

2.2. Mitte kasutada tööriistu ega seadmeid, mille käsitlemist ei ole teile õpetatud.

2.3. Töökoht peab olema küllaldaselt valgustatud.

2.4. Lihvijana lubatakse tööle isikuid, kes on vähemalt 18 aastat vanad ja saanud vastava ettevalmistuse. Erandkorras, kokkuleppel kooli direktoriga, võib alaealine isik teha tööd juhendaja järelevalve all järgides töölepingu seadust ja ohutusjuhendeid.

2.5. Töövahendid, seadmed, kontrollmõõteriistad, tööriistad, käsi-tööriistad, tooted, detailid jms. peavad olema paigutatud selliselt, et oleks tagatud ohutus ja käepärasus.

2.6. Töökohad peavad olema hästi valgustatud, kohtvalgustuse lambid ei tohi pimestada töötaja silmi.

2.7. Üld- ja kohtvalgustites võib kasutada vaid sellise võimsusega hõõglampe, millele valgustid on arvestatud.

2.8. Tööruum (-koht) peab kahjulike ainete olemasolul olema varustatud ventilatsioonüsteemiga, mis tagab sanitaarnormidele vastava õhuvahetuse ja kahjulike ainete eemaldamise töötsoonist.

2.9. Aluspind (töölauad vm.), millisel asetseb elektrivoolu all olev aparatuur, peab olema voolu mittejuhtivast materjalist.

2.10. Elektriseadmete eksploatatsioon peab toimuma kooskõlas kehtivate eeskirjadega.

- 2.11.** Lihvija peab tundma ohutuid töövõtteid, käesolevat juhendit ja ettevõtte töösisekorraeeskirju.
- 2.12.** Töötaja peab tegema ainult seda tööd, mis talle on ülesandeks tehtud ja mille ohutuid töövõtteid ta tunneb. Kahtluse korral tuleb pöörduda tööloigu juhataja poole selgituse saamiseks.
- 2.13.** Töökohale kõrvalisi isikuid lubada ei tohi.
- 2.14.** Märkates ohutuseeskirjade rikkumist teiste töötajate poolt või ohtu lähedalolijatele, peab töötaja viivitamatult võtma tarvitusele abinõud ohutuse kindlustamiseks ning juhtunust teatama tööloigu juhile.
- 2.15.** Kui töötajal tuleb töötada tõsteseadmetega, peab tal olema vastav kvalifikatsioon ja teda tuleb juhendada vastava ohutusjuhendi järgi.
- 2.16.** Suruõhutööriistade ja elektrikäsimasinatega töötamiseks juhendatakse töötajat vastavate juhendite järgi.
- 2.17.** Tootmisruum peab olema varustatud esmaabi ja esmaste tulekustutusvahenditega.

3. ENNE TÖÖD

- 3.1.** Korrastada tööriided, nõopida või siduda kätised, panna pähe peakate. lahtiste juustega ei tohi tööpingi juures töötada.
- 3.2.** Vaadata üle tööpink, koristada kõik liigne töökohalt ja läbikäikudest; hoolitseda, et põrand poleks libe.
- 3.3.** Kontrollida pingi korrasolekut. Abrasiivmaterjali kandvad pingiosad peavad olema tasakaalustatud. Lihvpinkidel peavad olema tarvitusele võetud abinõud, mis väldivad staatiliste elektrilaengute tekkimist. Lihvpinkide elektriseadmed peavad vastama selle ruumi tule- ja plahvatusohtlikkuse klassile, kuhu nad on monteeritud.
- 3.4.** Teha kindlaks kas tööpingi ettenähtud piirred ja kaitserakised on korras. Mitte hakata tööle, kui nad pole korras.
- 3.5.** Kontrollida ventilatsioonisüsteemide korrasolekut.
- 3.6.** Kontrollida iga päev enne seadmete käivitamist selle seisukorda ja ohutusseadiste paigaldatust. Kui need ei ole korras, ei tohi tööd alustada ning seadmete kaitsmiseks tahtmatu sisselülitamise vastu tuleb pistikupesast välja tõmmata toitekaablipistik.

4. TÖÖ AJAL

- 4.1.** Mitte anda ega võtta vastu esemeid üle töötava tööpingi.
- 4.2. Tööpink tuleb seisata:**
- töökohalt ajutiselt lahkudes;
 - rikete ilmnemisel tööpingi juures;
 - elektrienergia katkemisel;
 - tööpingi puhastamisel.
- 4.3.** Liikuva laua ja surveseadisega lihvpinkidel peab lihvpingi ülemine töövaba osa olema kaitsega kaetud.
- 4.4.** Pingil peab olema lihvpingi pingutamise ja töö ajal reguleerimise seadis.
- 4.5.** Rebenenud, ebatihedalt liimitud ja ebatasaste servadega lihvpingi kasutamine on keelatud.
- 4.6.** Kui lindi rattad on malmist, ei tohi lihvlindi liikumiskiirus ületada 30 m/s.
- 4.7.** Lindi ratastele panemisel peavad lindi liimimise kohad paiknema lindi käigu suunas.
- 4.8.** Konveieretteandega laialindilistel lihvpinkidel peab lihvlint olema täielikult kaetud.

- 4.9.** Detailide väljumise poolses otsas peab lihvpingil olema kaitse, mis takistab töölise käte sattumist lindi ja pingi kere töölaua vahele.
- 4.10.** Pingi ketaste töövaba osa peab olema kaitstud.
- 4.11.** Tugisuundlatt ja töölaud peavad olema kindlalt ja jäigalt kinnitatud nii, et nad ei kõiguks ega vibreeriks. Laua ja ketta vahelise pilu laius ei tohi olla üle 5 mm.
- 4.12.** Väikeste detailide töötlemisel peab kasutama surveseadiseid, mis väldivad pingi juhi käte sattumise lihvkettale.
- 4.13.** Kahe kettaga pingil peab ainult ühte ketast kasutades töövaba ketas olema kaetud.
- 4.14.** Ketaste liikumiskiirus ei tohi ületada 30 m/s.
- 4.15.** Lihvpaber tuleb kinnitada kettale tugevasti, tal ei tohi olla volte , kummis kohti ega muid vigu.
- 4.16.** Lihvpaber peab vastama lihvketi läbimõõdule.
- 4.17.** Laaste ega detaili osi ei tohi eemaldada enne tööpingi seiskumist.
- 4.18.** Elektriseadmete ühendamist ja nende remonditöid tohib teostada ainult kvalifitseeritud elektrik. Kahjustatud või kulunud toitejuhe tuleb otsekohe välja vahetada. Narmendav või kulunud lihvlint tuleb otsekohe välja vahetada.
- 4.19.** Tööpingil ettevõetavate mistahes seadistus- ja hooldustööde ajaks tuleb toitepistik pistikupesast välja tõmmata.
- 4.20.** Töötamispiirkonnas liikuv lihvlint võib põhjustada töötajale vigastusi. Olemas on tagasilöögi oht. Liikuv lihvlint võib detaili kaasa haarata ning selle töötaja pihta tagasi heita. Detaili tagasiheidetavad osad võivad töötajat vigastada.
- 4.21.** Lihvimistolm ja müra võivad esile kutsuda tervisehäireid. Kindlasti tuleb kanda individuaalseid isikukaitsevahendeid – kaitseprille ja tolmu maski. Kasutada sobivat tolmu eemaldussüsteemi.

5. PÄRAST TÖÖD

- 5.1.** Puhastada ja korrastada tööpink ja töökoht.
- 5.2.** Korrastada tööriietus ja individuaalkaitsevahendid ning paigutada need selleks ettenähtud kohta.
- 5.3.** Teatada vahetule ülemusele kõikidest töö ajal märgatud tööpingi rikestest.

6. NÕUDED AVARIIOLOKORRAS

- 6.1.** Kui on tekkinud avarii või õnnetusjuhtum, tuleb töö viivitamatult katkestada. Igast tööõnnetusest või avariist peab töötaja või pealtnägija viivitamatult teatama tööloju juhatajale või tööandjale.
- 6.2.** Õnnetusjuhtumi puhul tuleb kannatanule anda esmaabi, vajaduse korral kutsuda kiirabi või toimetada kannatanu lähimasse tervishoiuasutusse.
- 6.3.** Töötaja peab oskama anda esmaabi.
- 6.4.** Elektri trauma puhul tuleb katkestada vool ja eemaldada kannatanu vooluringist. Kui voolu pole võimalik kohe katkestada, tuleb kannatanu vabastada vooluringist isoleerivat eset (kuiv riie, kuiv nõör, kuiv puitese) kasutades, ennast ohtu seadmata.
- 6.5.** Kuni juhtunu uurijate kohalejõudmiseni tuleb õnnetuskohal säilitada juhtumi toimumise olukord, kui see ei kutsu esile täiendavaid ohtusid.
- 6.6.** Tulekahju avastanud töötaja on kohustatud:

- viivitamatult teatama häirekeskusele või lähimale tuletõrje- ja päästekomandole kus tulekahju on puhkenud, mis põleb, nimetama oma perekonnanime, telefoni numbrit millelt te räägite ja andma vajadusel muud informatsiooni;
- hoiatama ohtu sattunuid, rakendama abinõusid inimeste ohutuse tagamiseks ning nende väljaviimiseks tulekahju kohalt;
- võimaluse korral asuma tuld kustutama esmaste tulekustutusvahenditega;
- kui on süttinud kuvar, siis selle kustutamiseks ei tohi kasutada vett sest see võib vooluvõrku lülitatud kuvari puhul põhjustada elektritrauma. Selleks võib kasutada pulber- või süsihappekustutit;

6.7. Tulekustutus- ja päästemeeskonna saabumisel tuleb selle juhile teatada:

- tulekahju tekkekoht ja ulatus;
- võimalik oht inimestele;
- muud tulekahjuga kaasnedavad ohud (plahvatused, mürgkemikaalid jms.).

7. ESMAABI

Iga töötaja peab enne tööle asumist olema tutvunud esmaabi andmise juhendiga.

Kõige olulisem on tegutseda rahulikult ja läbimõeldult.:

- püüda välja selgitada kannatanu seisukord
- raske tööõnnetuse puhul helistada koheselt hädaabinumbril **112**;
- olemasolevate võimaluste piires anda kannatanule abi,
- vajadusel seisata ohtlikud seadmed, välja lülitada elektrivool jne.

Juhul kui töötajal ei ole piisavalt teadmisi esmaabi andmises, siis oodata kuni saabub selleks väljaõpetatud töötaja või kiirabi.

NB! Ebaõigete esmaabivõtete kasutamine võib kannatanu seisundit veelgi raskendada.